

LUCAS EN DE SNAAR VAN ALTENA

MARTIN KRUIJNIGER

21

Inhoud

Voorwoord	2
Proloog	3
1. de Hals uit het Verleden	5
2. het Kasteel in de Mist	9
3. de Rentmeester van Altena	15
4. de Gang onder de Muren	20
5. de Kist die Niet Bestemd Was	27
6. de Klank die Niet Had Mogen Klinken	32
7. de Jacht door Altena	37
8. de Breuk van Altena	41
9. Wat Willem Achterliet	46
10. Wat Blijft	52
Nawoord	56

© Copyright 2025 door Martin Kruiniger – Alle rechten voorbehouden.

Het is niet toegestaan om enig deel van dit document te reproduceren, te dupliceren of door te geven, noch in elektronische vorm, noch in gedrukte vorm. Het opnemen van deze publicatie is streng verboden.

Voorwoord

Delft is een stad waar geschiedenis nooit echt voorbij is.
Onder elke straatsteen, achter elke oude muur, ligt een verhaal dat wacht op iemand die het kan horen.

Lucas had nooit verwacht dat hij die persoon zou zijn.

Een oude muze van hout, een vergeten melodie en een kasteel dat al eeuwen verdwenen is, blijken méér met hem te doen dan alleen zijn nieuwsgierigheid wakker te maken. Want sommige geheimen laten zich niet zomaar vinden. Ze kiezen.

In dit boek volg je Lucas, Josefien, Chase en Spot tijdens een ontdekkingstocht die begint bij een onschuldige vondst in Archeologie Delft, maar eindigt in een strijd tegen vergeten tijd, gevaarlijke klanken en een boodschap die eeuwen heeft gewacht om gehoord te worden.

Het verleden vraagt niet of je klaar bent.
Het verschijnt gewoon.

En soms tikt het net iets harder dan je zou willen.

Proloog

De nacht lag zwaar over de velden ten noordwesten van Delft. De mist hing laag boven de gracht van Kasteel Altena, alsof de wereld haar adem inhield. Alleen één plek had nog licht: een kleine kamer onder de muren, ver weg van het rumoer van de kasteelhof.

Willem zat gebogen over zijn instrument.

De kaars naast hem was bijna opgebrand, het vet klotste zacht terwijl de lont knetterde. Hij wist dat hij weinig tijd had. Buiten klonken voetstappen. Niet toevallig. Niet vriendelijk.

Hij trok de strijkstok langzaam over de snaren.

De eerste klank vulde de kamer alsof de muren meededen. De toon was zacht, maar zuiver, een geluid dat dieper reikte dan het oor. Het trilde in de stenen. In het hout. In de lucht zelf.

Willem voelde het meteen.

Het antwoord.

Een onzichtbare reactie, alsof iets uit een andere tijd terugkeek. De klank werd warmer, voller, maar ook dreigender. Dit was geen gewone muziek meer. Dit was iets dat herinnerde. Iets dat bewaarde.

“Het werkt,” fluisterde hij. “Maar het is te laat.”

Hij legde het instrument voorzichtig neer en pakte het stukje perkament waarop hij al dagen schreef. De melodie stond erop, onaf. Nog een paar maten en de waarschuwing zou volledig zijn. Hij tekende de laatste noten met trillende hand.

Het licht van de kaars flakkerde.

De grond trilde kort.

Een toon klonk opnieuw, zonder dat hij speelde.

Ditmaal rauwer. Harder. Als een waarschuwing voor hemzelf.

Willem kromp ineen. “Niet nu,” fluisterde hij. “Nog even.”

Maar de lucht in de kamer werd zwaar. De randen van de ruimte vervaagden. Alsof iemand onzichtbare vingers in de tijd zette en begon te trekken.

Hij strekte zijn hand uit naar het instrument.

“Als iemand dit vindt,” fluisterde hij, “als iemand hoort wat ik hoorde... laat hem begrijpen. Laat hem de tijd niet breken.”

Een laatste klank vulde de kamer. Niet van hem. Van het instrument zelf.

Toen kwam het licht.

Geen felle flits. Geen vuur.

Maar een zachte, witte gloed die hem langzaam optilde, alsof hij werd meegenomen door zijn eigen melodie.

Zijn vingers gleden van het hout.

Het perkament viel.

De kaars doofde.

En Willem van Altena verdween uit zijn eigen tijd.

Niet gestorven.

Niet gevlucht.

Gewoon... verplaatst.

Achter hem bleef alleen de melodie op de muur.

En het stille besef dat iemand, ooit, moest horen wat hij niet had kunnen afmaken.

1. de Hals uit het Verleden

De regen tikt zacht tegen de ruiten van het gebouw van Archeologie Delft. Het is een rustige vrijdagmiddag en Lucas duwt de deur open terwijl Chase, de kortharige golden retriever, vrolijk mee naar binnen dribbelt. Josefien volgt hem, haar rode haar net een beetje vochtig van buiten. Spot zit op haar schouder, precies waar hij het liefst zit, half verscholen tussen haar haarlokken. Alleen een klein zwart neusje steekt soms nieuwsgierig naar voren.

Binnen ruikt het naar aarde die eeuwenlang verborgen heeft gelegen. In vitrines liggen potscherven, metalen gespen, stukken hout, stenen vloertegels en allerlei vondsten waar Lucas meteen van gaat glimlachen.

“Het lijkt wel een schatkamer,” fluistert Josefien.

Lucas knikt. “Alles hier heeft iemand vastgehad. Lang geleden.”

Spot klimt een stukje hoger in Josefien’s haar alsof hij wil zien waar ze naar kijkt. Chase snuffelt langs de vitrines, zijn neus druk bezig met geuren die voor hem waarschijnlijk honderden jaren oud ruiken.

Ze komen bij het midden van de zaal, waar een kleine houten sokkel staat. Een lichtbundel valt op een stuk donker hout met een gebogen vorm. Het is niet groot, maar het heeft iets elegants, iets dat meteen aandacht trekt.

Een gids die net langsloopt glimlacht naar hen. “Ah, deze is bijzonder,” zegt ze. “Dit stuk komt van het terrein bij de Altenahoeve. Waar ooit **Kasteel Altena** stond.”

Lucas voelt hoe zijn rug recht gaat staan. Kasteel Altena. Hij kent het uit boeken, kaarten, reconstructies. Een kasteel dat in de middeleeuwen een belangrijke rol speelde in de regio. Een plek waar ridders, reizigers en kooplui kwamen. Een kasteel dat in 1573 bewust werd gesloopt tijdens de Tachtigjarige Oorlog, om niet in vijandige handen te vallen.

“Wat is het?” vraagt Josefien zacht.

De gids wijst naar het stuk hout. “De **hals van een middeleeuws snaarinstrument**. Vijftiende eeuw, waarschijnlijk. De rest van het instrument is vergaan, maar deze hals is gevonden in een natte laag van de slotgracht. Dat beschermde het hout verrassend goed. We denken dat het bij een vedel of een citole hoort. Muzikanten speelden zulke instrumenten in zalen van kastelen. Wie weet heeft het hier in Altena gedanst op het geluid van een feestavond.”

Lucas buigt dichterbij. De hals is donkerbruin, met kleine gaatjes bovenaan. Sporen van stemschroeven. Krassen van gebruik. De rand is iets afgesleten, alsof talloze vingers het eeuwenlang hebben vastgehouden.

“Wauw,” fluistert hij.

Spot beweegt op Josefien’s schouder en kijkt met twee grote zwarte oogjes naar het hout, alsof hij het herkent. Josefien glimlacht en houdt hem zachtjes vast zodat hij niet valt.

Lucas legt zijn hand naast de vitrine. Hij raakt het glas niet aan, maar toch voelt het alsof hij dichterbij het verleden staat dan ooit. Hij probeert zich voor te stellen wie het instrument heeft bespeeld. Hoe de melodie klonk. Wat voor leven die persoon had.

En dan hoort Lucas iets.

Heel zacht. Zo zacht dat hij denkt dat hij het zich inbeeldt.

Tik... tak...

Hij bevroest.

Josefien kijkt hem even aan, niet snappend waarom hij plots stopt met ademen.

Dan opnieuw.

Tik... tak...

Alle spieren in Lucas' lichaam spannen zich aan. Hij schuift langzaam zijn hand naar zijn jaszak, waar het oude zakhorloge zit dat nooit tikt. Nooit.

Tot nu.

Hij haalt het horloge eruit.

Het is stil.

Doodstil.

“Gaat het?” vraagt Josefien.

Lucas wil antwoorden. Maar dan trilt het horloge zacht in zijn hand.

Chase kijkt op en begint laag te grommen.

Spot verstoopt zich dieper in Josefien's haar.

Lucas voelt een koude rilling langs zijn rug lopen.

Tik... tak...

Hij ademt niet meer. Hij staart naar het instrument, dan naar het horloge, dan terug. Op dat moment lijkt het licht boven het instrument even te flikkeren.

Josefien fronst. “Lucas... wat is er?”

Hij wil het uitleggen, maar dan wordt de lucht om hem heen plots wazig. Alsof stof uit een oude kelder in één keer loskomt. Hij ziet flarden vorm krijgen. Een muur. Een gracht. Mensen in mantels. Een toren. Een deur die openslaat.

Het is allemaal vaag, alsof hij door water heen kijkt.

Het horloge begint sneller te tikken.

Tik... tak...

Tik... tak...

TIK... TAK...

Chase piept bijna als een waarschuwing.

Spot klampt zich aan Josefen vast.

Lucas probeert iets te zeggen maar zijn stem komt niet. De grijze wolk wordt weer zichtbaar en de ruimte draait. Hij hoort de laatste tik.

Tik... tak...

Dan een witte flits. Zo fel dat alles verdwijnt.

En Lucas zakt weg in stilte.

2. het Kasteel in de Mist

Het witte licht trekt zich terug alsof iemand een gordijn openscheurt. De vloer onder Lucas voelt niet langer glad en warm. Het is koud. Nat. Zompig. Hij opent zijn ogen en ziet hoge grassprietten en aarde die aan zijn schoenen kleeft.

“Lucas...” Josefen’s stem trilt.

Hij draait zich om. Zij staat vlak naast hem, haar rode haar een warrelnest van krullen. Spot zit op haar schouder, bijna onzichtbaar tussen de lokken, alleen twee kleine oogjes kijken angstig naar buiten. Chase staat voor hen, laag bij de grond, oren strak naar voren, klaar om alles aan te vallen dat te dichtbij komt.

Lucas ademt diep in.

De lucht ruikt anders. Veel anders.

Naar modder. Naar brandhout. Naar iets ouds, iets wat je alleen ruikt in bossen waar geen wegen zijn.

Voor hen glinstert water.

Niet zomaar water, maar een **brede gracht**, donkerbruin van de diepte, met rimpels die breken tegen een houten brug. En aan de overkant rijst iets uit de mist op dat Lucas alleen kent van oude kaarten.

Een kasteel.

Echt.

En intact.

Kasteel Altena.

Zijn mond valt open. De toren steekt boven de muren uit. De stenen zijn ruw en vochtig. Alles klopt precies met de plattegronden van rond 1500. Alleen... dit leeft. Er klinkt geluid van hamers in de verte, ganzen bij het water, een stem die ergens commandeert, het gekreun van een kar die over een modderpad trekt.

Dit is geen reconstructie.

Dit is het kasteel zoals het ooit was.

“Lucas,” fluistert Josefien, “dit kan niet. Dit... dit is echt.”

Spot kruipt dieper in haar haar, zijn pootjes trillend.

Lucas wil antwoorden, maar dan gromt Chase hard. Niet agressief, maar waarschuwend.

Aan de rechterkant, waar riet en lage struiken staan, bewegen schimmen. Twee mannen komen uit de mist naar voren. Donkere mantels. Leren laarzen tot hun knieën. Kappen laag over hun hoofd. Geen moderne mensen. Geen archeologen.

Echte mannen uit de vijftiende of zestiende eeuw.

Ze stoppen op een paar meter afstand. De grootste houdt een stok vast die duidelijk meer wapen is dan wandelhulp.

Zijn ogen glijden over hen.

Over Lucas.

Over Josefien.

Over Chase.

En dan blijven zijn ogen even hangen op Josefien's schouder.

Spot piept zacht, verschuilt zich nog dieper.

“Wie zijt gij,” vraagt de man. Zijn stem is ruw en zwaar, alsof hij zijn dagen doorbrengt in koude rook. Zijn woorden zijn oud, maar begrijpelijk. “En wat doet gij bij Altena.”

Lucas' hart klopt tegen zijn ribben alsof het eruit wil springen.

“Wij zijn... verdwaald,” zegt hij. Zijn stem klinkt dun. “We komen uit Delft.”

De man knijpt zijn ogen samen. “Delft is dichtbij. Maar vreemdelingen lopen niet zomaar over de akkers. En jij draagt kleding die ik niet herken. Noch dat meisje.” Hij wijst met zijn stok naar Josefien. “En dat wezen daar op haar schouder... wat is dat.”

Josefien legt haar hand beschermend op Spot. “Hij heet Spot. Hij is tam.”

De man lacht kort, hard. “Tam of niet. Ik ken geen dier dat eruitziet als een pluk haar met oogjes.”

Spot verstijft.

Dichterbij komt een jongere man te staan, misschien zestien. Hij fluistert iets in het oor van de oudere: “Spionnen... Delft... vreemde kleren...”

Het woord Delft blijft hangen in de lucht.
Hier, in deze tijd, betekent dat gevaar.

De grote man knikt naar de brug. “Gij komt mee. De rentmeester zal weten wie jij zijt. Altena laat geen vreemden rondzwerven.”

Josefien’s vingers zoeken naar Spot’s rug, haar hand trilt licht. Chase houdt zijn borst naar voren, staart laag maar strak. Lucas weet dat ze geen keuze hebben. Vluchten heeft geen zin.

Hij knikt langzaam. “We gaan mee.”

Ze stappen op de houten brug. De planken zijn glad en piepen onder hun gewicht. Onder hen kolkt de donkere gracht. Terwijl Lucas loopt, valt er iets aan de linkerzijde op.

Een splinter hout.

Lang.

Gebogen.

Donker.

Met kleine gaatjes.

Zijn adem stukt.

Het is een **instrumenthals**.

Net zoals in de vitrine.

Zelfde vorm.

Zelfde bouw.

Zelfde tijd.

Hij kan zich niet beheersen. Zijn hand schiet omlaag. Hij doet alsof hij even wankelt, en raakt het hout aan. Maar slechts één seconde.

En die seconde is genoeg.

Een koude stroom schiet door zijn vingers.

Zijn adem wordt kort.

Beelden flitsen door zijn hoofd:

Een zaal vol houten tafels.

Kaarslicht op stenen muren.

Een jongen die een melodie speelt.

Een man die luistert.

Een stem, fluisterend:

Bewaar het. Verstop het. Laat het niet in Delft vallen.

Lucas trekt zijn hand terug alsof hij een brandnetel heeft aangeraakt.

Josefien ziet zijn gezicht en haar ogen worden groot.

“Lucas... wat zag je?”

Voordat hij antwoord kan geven, duwt de grote man hen verder.

De poort van het kasteel torent boven hen uit. Door de donkere doorgang stappen ze naar binnen. Het ruikt naar paarden, nat stro, houtrook en koude steen.

Binnen is het druk maar vijandig. Een vrouw met een emmer kijkt hen kort aan en wendt haar blik meteen af. Een kip scharrelt. Een hond blaft ergens verderop.

De grote man tikt tegen een houten deur. Deze gaat open.

Een man stapt naar buiten.
De rentmeester.

Hij is niet jong, niet oud, maar zijn houding verraadt gezag. Hij kijkt van Lucas naar Josefiën, blijft een seconde langer kijken naar de schouder waar Spot verscholen zit, en richt zich dan weer tot Lucas.

“Zeg mij,” zegt hij rustig, “wat brengt twee kinderen, zonder begeleiding, naar het kasteel van Altena. En met dieren die ik nog nooit zag.”

Lucas’ hand glijdt naar zijn jaszak. Hij voelt het horloge.

Het is warm.

Te warm.

Een tik klinkt.

Heel zacht.

Tik... tak...

De rentmeester fronst.

Nog een tik.

Tik... tak...

Deze keer harder.

Spot kruipt tegen Josefiën’s nek. Chase begint zacht te grommen.

Lucas weet dat dit het begin is van iets groots.
Veel groter dan hij had verwacht.

“Antwoord,” zegt de rentmeester. Zijn stem blijft rustig, maar draagt de dreiging van iemand die geen leugens duldt.

Het horloge tikt opnieuw.

Hard.

Duidelijk.

Tik... tak...

TIK... TAK...

En Lucas begrijpt dat het verleden hen niet zomaar heeft gehaald.

Het heeft hen geroepen.

3. de Rentmeester van Altena

De rentmeester staat roerloos voor Lucas en Josefen, zijn armen zwaar langs zijn lichaam, zijn mantel donker en stil. Zijn blik is vlijmscherp, alsof hij door hun kleren heen probeert te kijken. Achter hem staat de grote man die hen naar binnen bracht. Daarnaast de jongere jongen, die hen eerder al verdacht aankeek.

Spot zit op Josefen's schouder, zo klein mogelijk gemaakt, diep verscholen in haar rode haar. Zijn kleine pootjes klemmen zich vast aan haar tuniek. Chase staat net een stap voor Lucas, alert, gespannen, adem zacht en laag.

De rentmeester knijpt zijn ogen samen. "Ik vraag het één keer," zegt hij. "Wie zijt gij."

Lucas slikt. Hij voelt dat hij voorzichtig moet zijn. Deze man is niet iemand die je zomaar iets wijsmaakt.

"We komen uit Delft," zegt Lucas. "We waren... onderweg en verdwaald."

De rentmeester laat een ijle adem ontsnappen. "Delft is dichtbij," antwoordt hij, "maar vreemdelingen lopen niet zomaar achter de akkers. Niet in deze tijden."

Hij loopt langzaam een cirkel om hen heen. Zijn laarzen knarsen in het natte stro. "Er zijn geruchten," gaat hij verder. "Over Spaanse spionnen. Over reizigers die verdwijnen. Over dingen die worden gestolen voor ze Delft bereiken."

Het woord gestolen blijft hangen in de lucht als koude rook.

Josefen's hand glijdt automatisch omhoog naar Spot, die zich nog dieper verstopt. Lucas voelt haar spanning en probeert met een klein knikje rust uit te stralen.

De rentmeester stopt schuin voor hen. Zijn ogen glijden over Chase, dan over Josefien, en blijven tenslotte hangen op haar schouder.

“Dat dier,” zegt hij langzaam. “Wat is dat precies.”

Josefien houdt haar adem even in. “Hij heet Spot,” zegt ze zacht. “Hij is lief. Hij bijt niet.”

De jongere jongen achter de rentmeester snuift. “Nog nooit zo iets gezien,” mompelt hij. “Ziet eruit als een nestje haar met benen.”

Spot piept een klein geluidje, alsof hij het begrijpt.

De rentmeester richt zijn blik weer op Lucas. “En gij,” zegt hij. “Waarom kijkt gij rond alsof ge hier iets kent.”

Lucas durft bijna niet te ademen. Hij kan niet zeggen dat hij het kasteel kent uit boeken. Of dat hij *nét* een deel van een middeleeuws instrument voelde trillen alsof het leefde. Of dat zijn horloge tikt, iets wat het nooit hoort te doen.

Hij opent zijn mond om iets te zeggen, maar op dat moment...

Tik... tak...

Het horloge.

Niet zacht.

Niet weifelend.

Duidelijk.

De rentmeester verstijft. “Wat was dat.”

Lucas' hand schiet naar zijn jaszak, maar hij kan het niet verbloemen. Het geluid was te duidelijk. Chase begint te grommen. Spot drukt zich tegen Josefien's nek.

“Laat het zien,” zegt de rentmeester.

Zijn stem is nog steeds kalm, maar er zit iets anders onder. Wantrouwen. Of angst. Lucas weet het niet.

“Ik... het is niets,” probeert Lucas.

“Laat. Het. Zien.”

De grote man naast hem heft zijn stok, klaar om in te grijpen.

Lucas voelt het horloge branden in zijn hand, alsof het smeekt om niet getoond te worden. Hij weet dat dit ding hier niet thuishoort. Niet in deze tijd. Niet in handen van mensen die denken dat een rondsnuffelend dier een demon kan zijn.

Hij moet tijd kopen.

Maar er is geen tijd.

De rentmeester steekt zijn hand uit.

“Nu.”

Voordat Lucas iets kan doen, klapt er een deur verderop open. Een jongen van een jaar of dertien rent de binnenplaats op. Zijn adem gaat snel, zijn kleren zitten onder de modder.

“Rentmeester!” roept hij. “Er is iemand bij de westkant! Iemand die iets droeg! Iets van hout! Een hals van een instrument! Hij rende naar het bos!”

De rentmeester draait zich om, zijn gezicht verandert. Alsof het puzzelstukjes regent die ineens passen.

Hij draait zich terug naar Lucas.

“Waarom keek gij naar datzelfde voorwerp alsof gij het kende.”

Lucas voelt zijn maag ineenkrimpen. Hij heeft de instrumenthals gezien. Zelfs aangeraakt. De flits gezien. De melodie gehoord.

En die woorden.

Bewaar het.

Verstop het.

Laat het niet in Delft vallen.

Maar hij kan dat niet zeggen.

De rentmeester maakt een stap naar voren. “Wat verzwijgt gij.”

Op dat moment klinkt er geblaf op de muur. Een bewaker zwaait met zijn arm.

“Hij rent het bos in! Hij heeft iets dat wij kwijt zijn!”

De rentmeester vloekt kort en snauwt: “Mee. Nul!”

Binnen enkele seconden stormen de mannen weg, richting de poort. De spanning scheurt open als een touw dat knapt.

De binnenplaats is leeg.

De stilte voelt gevaarlijk.

Josefien draait zich direct naar Lucas. “Hij komt terug,” fluistert ze. “En als hij dat horloge ziet, geloven ze ons nooit.”

Spot piept zacht tegen haar hals. Chase snuffelt nerveus, oren gespitst.

“We moeten weg,” zegt Lucas.

“Maar waarheen?”

Lucas kijkt rond. De binnenplaats is omringd door muren, deuren, hoeken vol tonnen en zakken. Dan ziet hij het.

Een kleine deur.
Donker.
Half verborgen achter twee houten tonnen.
Oud.
Open genoeg voor een kind.
Niet voor een volwassen man.

“Daar,” zegt Lucas.

Josefien knikt meteen. Ze weet dat ze moet vertrouwen op zijn instinct.
Dat heeft hen vaker gered dan geluk ooit zou kunnen.

Ze rennen erheen. Chase op hun hielen. Spot drukt zich zo diep in haar haar dat je hem alleen nog ziet als je weet waar je moet kijken.

Lucas duwt de deur open. Een zucht van koude lucht waait naar buiten.
Een smalle stenen gang strekt zich uit, donker, vochtig, verstikkend stil.

Ze stappen naar binnen.

Precies op dat moment tikt het horloge opnieuw.

Harder.
Dwingender.

Tik... tak...

En vanuit de diepte van de gang klinkt het antwoord.

Een toon.
Een lage, oude snaartoets.
Alsof iemand een instrument aanraakt dat hier al eeuwen wacht.

Lucas voelt de rillingen tot in zijn vingertoppen.

Ze zijn nog lang niet klaar.

4. de Gang onder de Muren

De deur valt zacht achter hen dicht. Het geluid klinkt dof, alsof het meteen wordt opgeslokt door steen en aarde. De gang voor hen is smal, nauwelijks breed genoeg voor twee mensen naast elkaar. De lucht is koud en vochtig. Het ruikt naar schimmel, oud hout en iets metaalachtigs, alsof er ooit gereedschap is blijven liggen dat langzaam wegroeit.

Chase loopt net voor Lucas uit, zijn neus laag boven de grond, iedere spier gespannen. Josefien blijft vlak achter Lucas, haar hand in zijn jas geklemd. Spot zit nog altijd op haar schouder, diep verscholen in haar haar. Alleen een klein snufje tegen haar nek verraadde dat hij nog beweegt.

“Het klinkt hier anders,” fluistert Josefien. Haar stem weerkaatste zacht tegen de stenen. “Alsof alles wat je zegt terugkomt, maar langzamer.”

Lucas knikt. Hij hoort het ook. Ieder tikje van zijn schoenzolen wordt een echo. Elke ademhaling lijkt langer in de lucht te hangen dan normaal. Dit zijn de ingewanden van het kasteel, denkt hij. De plek waar je normaal niet komt als je gewoon bezoeker bent. Opslag, geheime gangen, vluchtwegen, misschien verbindingen met de gracht.

Het horloge in zijn jaszak is warm tegen zijn vingers. Hij durft er niet naar te kijken, maar hij voelt elke kleine verandering alsof het een eigen hartslag heeft.

Verderop, ergens in de duisternis, klinkt opnieuw die lage toon.

Niet hard, maar duidelijk.

Alsof iemand zacht met een strijkstok langs een snaar veegt.

Een toon die tegelijk mooi en onheilspellend is.

Josefien slikt hoorbaar. “Dat was een instrument,” fluistert ze.

“Ja,” zegt Lucas. “En het is niet de wind.”

Ze lopen verder, voorzichtig, één stap tegelijk. De stenen vloer is ongelijk. Op sommige plekken ligt stro, alsof iemand hier regelmatig komt en niet

wil uitglijden. De muren zijn ruw, met witte plekken waar zout naar buiten is gekomen uit het oude metselwerk.

“Denk je dat dit een geheime gang is?” vraagt Josefien. “Of gewoon een opslag.”

“Allebei,” zegt Lucas zacht. “In deze tijd waren gangen vaak voor meerdere dingen. Verstoppen. Opslaan. Vluchten als het misging.”

“Fijn,” mompelt ze. “We lopen dus in een vluchtroute van een kasteel dat eigenlijk nog niet in de problemen hoort te zitten.”

Spot beweegt op haar schouder, zijn pootjes drukken tegen haar nek. Ze haalt even haar hand van Lucas’ jas en legt die beschermend tegen het warme lijfje van de cavia.

Na een paar bochten wordt de gang iets breder. Aan de rechterkant verschijnen nissen in de muur, ondiepe holtes met houten planken erin. Op de planken staan kruiken, kisten, bundels linnen en oude zakken die half zijn ingezakt. Dit is duidelijk een opslagruimte.

Lucas blijft staan bij de eerste nis en kijkt rond.

“Voorraad,” fluistert hij. “Olie. Graan misschien. Misschien wijn.”

Josefien schuift naast hem. “En toch klinkt dat geluid niet als wijn,” zegt ze.

Alsof het antwoord wil geven, klinkt er weer een toon. Dit keer hoger. Daarna een tweede toon, iets lager. Alsof iemand twee verschillende snaren aanraakt om te testen of ze nog goed stemmen.

Chase heft zijn kop op. Zijn oren gaan heen en weer, zijn ene voet komt los van de grond, alsof hij niet weet of hij moet rennen of blijven.

Het horloge geeft een kleine trilling.

Lucas voelt het scherp. Alsof het object in zijn zak dezelfde richting op wil als het geluid.

“Het komt van verderop,” zegt hij.

Ze lopen langs meerdere nissen. Sommige zijn leeg, andere vol. Op één plek ziet Lucas een stapel houten latten die verdacht veel lijken op onderdelen van meubels. Op een andere plek ligt een oud schild, zonder embleem, alleen maar metaal en huid.

Dan buigt de gang nog één keer af. Het licht is hier bijna helemaal weg. Het enige wat ze zien is een vage gloed verderop, alsof er ergens een kaars brandt in een ruimte die niet bedoeld is om verlicht te zijn.

“Er brandt hier een kaars,” fluistert Josefiën. “Dat betekent dat iemand hier komt. Vaak.”

“Of net,” zegt Lucas.

Ze gaan dichterbij. Chase beweegt nu langzamer, bijna sluipend. Spot is zo stil dat Lucas zich even afvraagt of hij nog wel ademhaalt.

Wanneer ze de hoek om zijn, zien ze het.

Een lage ruimte, iets breder dan de gang, met een plafond dat zo dicht bij hun hoofden zit dat Lucas onbewust zijn schouders intrekt. Aan de linkerwand is een simpele houten tafel getimmerd, met daarop stukken hout, gereedschap, een paar metalen pennen, touw en een halfvolle kaars die traag brandt.

Aan de achterkant van de ruimte staat een houten kist. Open. In de kist ligt stro. En in dat stro...

Lucas ademt scherp in.

Een instrument.

Geen compleet, glanzend hofinstrument, maar een half beschadigde, zorgvuldig in elkaar gezette combinatie van oude en nieuwe delen. De klankkast is gebarsten maar gerepareerd met dunne stroken hout. De hals is anders dan die in de vitrine, maar de snaren zijn herkenbaar. Vier stuks, dun en gespannen, alsof iemand ze recent nog heeft aangeraakt.

Boven de kist, tegen de muur, hangt een klein stuk perkament met een paar lijnen muziek erop gekrabbeld. Het schrift is haastig, maar duidelijk genoeg om te zien dat het geen willekeurige krabbels zijn. Dit is een melodie. Een echt stuk muziek.

Josefien fluistert: “Dit is geen gewone opslag.”

Lucas knikt langzaam. “Dit is een geheime werkplaats.”

Hij stapt dichterbij en legt zijn hand heel voorzichtig op de rand van de kist. Hij raakt het instrument niet direct aan, maar hij voelt de spanning in de lucht. De laatste keer dat hij een instrumenthals aanraakte, kreeg hij een flits. Een herinnering die niet van hem was.

Hij twijfelt.

Dan tikt het horloge.

Tik... tak...

Alsof het een antwoord geeft.

“Lucas,” zegt Josefien zacht. “Als je het niet aanraakt, blijven we in het donker tasten. En als je het wel aanraakt, kunnen we misschien begrijpen wat er hier gebeurt. Wat die stem betekende.”

Ze kijkt hem aan. Spot schuift een klein stukje naar voren in haar haar, zijn snuitje net zichtbaar, alsof hij ook wil zien wat Lucas gaat doen.

“Oké,” zegt Lucas. “Maar jij blijft iets naar achteren. Als er weer iets gekst gebeurt...”

“Dan zorg ik dat jij niet op je gezicht gaat,” zegt Josefen.

Chase gaat naast hem zitten, ogen strak op het instrument gericht.

Lucas ademt diep in, strekt zijn hand uit, en raakt met zijn vingertoppen één van de houten randen van de klankkast.

Het is alsof de tijd zelf tegen hem inademt.

Koud.

Warm.

Donker.

Licht.

Voor zijn ogen explodeert een beeld.

Hij staat in dezelfde ruimte, maar dan verlicht door meerdere kaarsen. Aan de tafel zit een jongen van een jaar of vijftien. Zijn kleren zijn slordig, maar zijn handen bewegen precies. Hij spant een snaar aan, luistert, draait de pen, luistert opnieuw. Zijn gezicht is geconcentreerd.

“Het moet vandaag klaar zijn,” zegt een stem buiten beeld. Een oudere stem. Streng maar bezorgd. “Als zij naar Delft komt, moet het verstevigd zijn. Het mag niet breken.”

“Het breekt niet,” zegt de jongen. “Niet als ik het goed doe.”

Hij strijkt met een strijkstok over de snaren. Een melodie vult de ruimte. Lucas herkent de toon. Het is dezelfde klank als in de gang. Oud. Vol verdriet en hoop tegelijk.

Weer een flits.

Een grote zaal. Rijen mensen. Koude lucht. Een vrouw in rijke kleding. Een gesprek over belastingen, over land, over macht. En ergens, op de achtergrond, diezelfde jongen met het instrument. De melodie is nu zachter, bijna als een gebed.

Bewaar het.
Verstop het.
Laat het niet in Delft vallen.

De woorden zijn nu duidelijker. De stem klinkt in zijn hoofd, maar ook ergens daarbuiten.

Lucas trekt zijn hand terug en grijpt naar de rand van de kist om niet om te vallen. Zijn adem gaat snel.

“Lucas?” Josefiën’s hand rust meteen op zijn arm. “Wat zag je? Je werd helemaal wit.”

Hij wil antwoorden, maar nog voordat hij zijn mond open doet, hoort hij iets anders.

Niet in zijn hoofd.

Op de gang.

Voetstappen.

Meerdere.

Snel.

Chase gromt diep.

Josefiën draait zich naar de deuropening. Spot duikt reflexmatig dieper in haar haar.

“Ze komen terug,” fluistert ze. “Misschien de rentmeester. Misschien nog iemand.”

Lucas’ hart slaat op hol. Als ze hen hier vinden, naast een geheim instrument in een verborgen ruimte, zijn ze geen verdwaalde kinderen meer. Dan zijn ze in hun ogen diegenen waar iedereen al bang voor is.

Spionnen.

Diefjes.

Of erger.

De voetstappen komen dichterbij. Het licht van de kaars wiebelt door het trillen van de lucht.

Lucas kijkt wild om zich heen. Er is geen tweede deur. Geen raam. Alleen de kist, de tafel, de nissen vol spullen.

“We kunnen ons niet verstoppen,” fluistert Josefiën. “Ze zien ons meteen.”

Het horloge tikt weer.

Tik... tak...

Tik... tak...

De toon van het instrument resoneert zacht, zonder dat iemand het aanraakt. Alsof het begrijpt dat de tijd opraakt.

Lucas' blik valt op de houten kist.

Als het lukt, denkt hij, zijn we misschien tijdelijk uit beeld.

Of we komen nooit meer tevoorschijn.

Chase kijkt hem aan.

De voetstappen zijn nu vlakbij.

Lucas weet dat hij in een paar seconden een keuze moet maken.

5. de Kist die Niet Bestemd Was

Lucas' blik blijft rusten op de houten kist. Het is geen gewone opbergkist. Dat voelt hij aan alles. De planken zijn dikker dan nodig, de hoeken extra verstevigd met metalen strips. Dit is gebouwd om iets te beschermen. Of te verbergen.

De voetstappen buiten komen dichterbij. Stemmen galmen door de gang. Onrustig. Kortaf.

“Hier was het,” zegt iemand.

“Zoek alles,” zegt een andere stem.

Josefien knijpt haar vingers in Lucas' mouw. Spot zit zo diep in haar haar verscholen dat hij bijna niet meer te zien is. Alleen zijn ademhaling tegen haar hals verradt dat hij er nog is.

“We hebben geen tijd,” fluistert ze.

Lucas knikt. Chase staat strak naast hen, maar zelfs hij weet dat grommen nu alles erger maakt.

Lucas grijpt de rand van de kist en tilt het zware deksel langzaam op. Het scharniert kraakt zacht, maar het geluid verdwijnt meteen in de stemmen buiten. Binnenin ligt stro. Daaronder niets wat meteen opvalt. Geen verborgen ruimte. Geen tweede bodem.

“Dit is gek,” fluistert Josefien. “Waarom zou iemand—”

Lucas' vingers glijden langs de binnenrand. En dan voelt hij het. Een kleine inkeping. Net diep genoeg voor een nagel.

“Hier,” zegt hij.

Hij duwt. Niet hard, maar precies. Met een droge klik zakt een paneel een paar centimeter omlaag. Een tweede, verborgen ruimte opent zich.

Josefien's ogen worden groot.

In de verborgen laag ligt niets groots. Geen goud. Geen wapens. Alleen een dun pakket, zorgvuldig gewikkeld in linnen. En daarnaast een klein houten object, nauwelijks groter dan Lucas' hand.

Hij pakt het linnen voorzichtig op. Het voelt zwaar voor zijn formaat.

De stemmen zijn nu vlak bij de deuropening.

“Doorzoeken,” zegt iemand. “De rentmeester wil elk spoor.”

Lucas vouwt het linnen een klein stukje open.

Binnenin ligt perkament. Oud, vergeeld, maar verrassend intact. Muzieknotatie. Geen liedtekst, alleen noten en kleine aantekeningen in de kantlijn. En tussen de regels staat steeds hetzelfde symbool. Een kleine, simpele snaar, getekend met vaste hand.

“Dit is geen gewoon muziekstuk,” fluistert Josefen. “Dit is iets... persoonlijks.”

Lucas knikt. “Dit is van die jongen. Degene die ik zag.”

Hij pakt het kleine houten object erbij. Het is een stempen. Niet los, maar speciaal gemaakt. De vorm past niet bij een standaardinstrument. Dit hoort bij iets unieks. Bij dit instrument.

Een plotselinge klap tegen de deur.

Chase schrikt op en onderdrukt een blaf met moeite.

“Open,” klinkt een stem. “Nu.”

Josefen's adem stokt. Spot klampt zich vast aan haar haar.

Lucas' hart bonst. Als ze de kist zo laten, wordt alles gevonden. De instrumentdelen. Het perkament. En hen erbij.

Hij denkt razendsnel.

“Help me,” fluistert hij.

Samen schuiven ze het linnen en de stempen terug in de verborgen ruimte. Lucas laat het paneel terugklikken. Het geluid is nauwelijks hoorbaar, maar voor Lucas klinkt het als een donderslag.

Hij laat het deksel van de kist zakken en gooit er snel een pluk stro bovenop, precies zoals het lag.

“Laat het instrument,” fluistert Josefien. “Dat hoort hier.”

Lucas knikt. Dat voelt juist. Het instrument mag niet verdwijnen. Niet nu.

De deur zwaait open.

Twee mannen stormen binnen, gevolgd door een derde met een fakkel. Het flakkerende licht vult de ruimte en werpt lange schaduwen over de muren. Hun blikken schieten meteen naar Lucas en Josefien.

“Wat doen jullie hier,” snauwt de voorste man.

Lucas voelt zijn keel droog worden. Hij opent zijn mond, maar Josefien is hem voor.

“We waren bang,” zegt ze. Haar stem trilt net genoeg om geloofwaardig te zijn. “We zijn verdwaald en hoorden stemmen. We dachten dat dit een opslag was.”

De man met de fakkel kijkt naar Chase. Naar Spot, die nu even zichtbaar is tussen Josefien’s haar. Zijn wenkbrauwen schieten omhoog.

“Wat voor duivels beest—”

“Hij is tam,” zegt Josefien snel. “Hij hoort bij mij.”

De man gromt iets onverstaanbaars, maar richt zijn aandacht op de ruimte. Hij loopt langs de tafel, tilt wat gereedschap op, kijkt in de kist. Zijn fakkellicht glijdt over het stro, over het instrument, over de muren.

Lucas houdt zijn adem in.

Als hij het paneel ziet, is alles voorbij.

Maar de man slaat de kist dicht. “Niets,” zegt hij. “Alleen rommel en een oud muziekinstrument.”

“Dan zijn zij niet degene die we zoeken,” zegt de ander.

“Voorlopig,” antwoordt de man met de fakkel. “Breng ze terug naar de binnenplaats. De rentmeester beslist.”

Lucas voelt geen opluchting. Alleen tijdsdruk. Want de rentmeester zal vragen stellen. Andere vragen. Over het horloge. Over waarom hij precies hier stond.

Ze worden naar buiten geleid. Door dezelfde gang. Dezelfde stenen. Maar alles voelt nu anders. Zwaarder.

Op de binnenplaats is het rumoerig. Mensen rennen. Er wordt geroepen. Iemand wijst naar het bos buiten de muren.

De rentmeester staat in het midden, zijn mantel wapperend in de wind. Zodra hij Lucas ziet, vernauwen zijn ogen.

“Gij,” zegt hij. “Kom hier.”

Lucas stapt naar voren. Josefien blijft dicht bij hem. Chase volgt. Spot zit weer diep verscholen.

“Men heeft gezocht,” zegt de rentmeester. “Men heeft niets gevonden. En toch vertrouw ik dit niet.” Hij buigt zich iets naar Lucas toe. “Gij weet meer dan jij zegt.”

Het horloge in Lucas’ zak begint warm te worden.

Heel warm.

Tik... tak...

De rentmeester bevriest.

“Dat geluid,” zegt hij langzaam. “Dat hoorde ik eerder. Wat draagt gij bij u.”

Lucas voelt de ogen van iedereen op zich gericht.

Hij weet dat hij nu moet kiezen.

Zwijgen en alles erger maken.

Of spreken en een gevaarlijke waarheid loslaten.

En diep vanbinnen voelt hij dat het instrument, het perkament en het horloge met elkaar verbonden zijn. Dat dit moment niet toevallig is.

De rentmeester strekt zijn hand uit.

“Geef het,” zegt hij.

Het horloge tikt harder.

Tik... tak...

Tik... tak...

En dan, vanuit de richting van de kist onder de muren, klinkt opnieuw die lage toon.

Lang.

Dreigend.

Waarschuwend.

Lucas beseft dat wat hij ook doet, de volgende stap alles zal veranderen.

6. de Klank die Niet Had Mogen Klinken

De hand van de rentmeester blijft uitgestrekt hangen tussen hen in. Zijn vingers zijn breed, stevig, gewend om bevelen te geven die zonder tegenspraak worden opgevolgd. Om hen heen is het stiller geworden. Zelfs de mannen op de binnenplaats lijken te voelen dat dit moment anders is dan de rest.

Lucas voelt het horloge in zijn jaszak pulseren. Niet snel, niet paniekerig, maar doelgericht. Alsof het weet dat dit het punt is waarop alles kantelt.

“Geef het,” herhaalt de rentmeester. Zijn stem is nu zachter, maar gevaarlijker. “Wat gij draagt, hoort hier niet.”

Josefien stapt een fractie dichter naar Lucas toe. Spot beweegt in haar haar, onrustig, zijn kleine lijfje gespannen. Chase staat stokstijf, zijn ogen vast op de hand van de rentmeester gericht.

“Ik kan het niet,” zegt Lucas. Zijn stem trilt nauwelijks, maar hij voelt zijn knieën zwak worden. “Het is niet van hier. En het is niet van u.”

Een gemompel gaat door de mensen om hen heen. De rentmeester recht zijn rug.

“Niet van hier,” zegt hij langzaam. “Dan zijt gij dus wel degelijk een leugenaar.”

Hij knikt naar de mannen achter zich. Twee van hen zetten een stap naar voren.

En dan gebeurt het.

Niet Lucas.

Niet Josefien.

Niet Chase.

Maar het **instrument**.

Vanuit de gang onder de muren klinkt opnieuw die toon. Dit keer niet zacht, niet aarzelend, maar helder en zuiver. Een enkele snaar die wordt aangeslagen zonder dat iemand haar aanraakt.

De klank snijdt door de lucht.

De mannen verstijven. Iemand slaakt een kreet en doet een stap achteruit. Een ander maakt een kruisteken. Een vrouw laat haar emmer vallen.

“Wat is dat,” fluistert iemand.

De rentmeester draait zich langzaam om naar de gang. Zijn gezicht is strak, maar Lucas ziet het. Angst. Niet de simpele angst voor een onbekend geluid, maar de diepere angst van iemand die begrijpt dat dit geen toeval is.

“Dat,” zegt de rentmeester, “is waarom men hier al weken fluistert.”

Hij kijkt weer naar Lucas. “Men zegt dat er iets onder Altena verborgen is. Iets dat klinkt zonder handen. Iets dat men beter niet hoort.”

Het horloge in Lucas’ zak tikt nu gelijkmatig mee met de snaar.

Tik... tak...

Tik... tak...

Josefien voelt het ook. Ze kijkt hem aan, haar ogen groot. “Lucas... het is hetzelfde ritme.”

“Ja,” fluistert hij. “Het hoort bij elkaar.”

De rentmeester zet een stap achteruit. “Gij zijt geen gewone kinderen,” zegt hij. “En dat ding dat gij draagt, is geen gewoon voorwerp.”

Hij draait zich om naar zijn mannen. “Breng niemand meer naar de gang. Sluit haar af. Nu.”

“Maar rentmeester,” begint iemand.

“Nu,” herhaalt hij scherp.

Terwijl de mannen zich haasten, maakt Lucas een beslissing. Geen grote, heroïsche. Maar een noodzakelijke.

Hij haalt het horloge uit zijn jas.

Het licht vangt even op het oude goud. Krassen. De barst in het deksel. Het tikt luid genoeg dat iedereen het kan horen.

Tik... tak...

Een zucht gaat door de menigte.

De rentmeester staart naar het horloge alsof hij een wond ziet die al te lang ettert. “Dat,” zegt hij langzaam, “is geen klok van deze wereld.”

Lucas’ hart slaat over. De man weet meer dan hij had gedacht.

“Mijn vader,” gaat de rentmeester verder, “zei altijd dat sommige dingen beter begraven blijven. Altena is gebouwd op oud land. Op lagen van verleden die elkaar niet loslaten.”

De klank uit de gang verandert. Een tweede snaar trilt mee. De melodie krijgt vorm. Niet vrolijk. Niet droevig. Iets ertussenin. Een oproep.

Chase begint zacht te piepen. Spot klampt zich vast in Josefen’s haar.

“Het roept,” fluistert Josefen. “Net zoals in de gang.”

Lucas knikt. “En het wil niet dat het gevonden wordt door de verkeerde mensen.”

De rentmeester sluit even zijn ogen. Als hij ze weer opent, is zijn blik anders. Minder hard. Zwaarder.

“Er was een jongen,” zegt hij. “Een muzikant. Geen knecht, geen heer. Maar iemand die meer hoorde dan anderen. Hij verdween. Niet dood gevonden. Niet vertrokken. Gewoon weg.”

Lucas voelt een koude rilling. “Hij maakte dit instrument.”

“Ja,” zegt de rentmeester. “En hij maakte vijanden.”

Een geschreeuw klinkt vanaf de muur. Een bewaker wijst naar buiten. “Rentmeester! Ze hebben iemand gepakt bij de bosrand. Hij droeg hout en linnen!”

Lucas’ maag draait om. “Dat is het perkament,” fluistert hij. “En de stempelen.”

De rentmeester kijkt Lucas strak aan. “Dan blijft er weinig tijd over.”

De snaar klinkt opnieuw. Harder. Dringender.

Het horloge begint sneller te tikken.

Tik... tak...

Tik... tak...

Tik... tak...

De lucht boven de binnenplaats wordt zwaar. Grijs. Alsof mist zich samenbalt zonder dat iemand het merkt.

Lucas voelt het. Hetzelfde gevoel als in het museum. Net voor de flits.

“Josefien,” zegt hij zacht. “Wat er ook gebeurt... blijf bij mij.”

Ze knikt. Spot piept zacht. Chase schuift dichterbij hen aan.

De rentmeester kijkt omhoog naar de lucht. “Als dit is wat ik vrees,” zegt hij, “dan staat Altena op het punt iets wakker te maken dat beter had geslapen.”

De snaar zingt.
Het horloge antwoordt.
De mist begint te bewegen.

En Lucas weet dat het volgende hoofdstuk geen keuze meer zal zijn.

7. de Jacht door Altena

De mist kruipt over de binnenplaats alsof hij een eigen wil heeft. Niet snel, niet chaotisch, maar doelgericht. Hij glijdt langs laarzen, langs muren, langs de rand van de gracht. Het geluid van stemmen wordt doffer, alsof de wereld langzaam wordt ingepakt.

“Blijf bij elkaar,” zegt de rentmeester scherp. Zijn stem snijdt nog net door het geruis heen. “Niemand alleen.”

Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan.

Aan de rand van de binnenplaats ontstaat rumoer. Mannen roepen. Iemand struikelt. Een ander vloekt. In de verte blaft een hond, niet Chase, maar een ruwe, nerveuze blaf die meteen weer verstomt.

“Daar,” roept iemand. “Hij rent langs de muur.”

Lucas ziet een schim bewegen, net buiten het bereik van de fakkels. Een slanke figuur, snel, met iets onder zijn arm geklemd. Linnen wappert. Hout steekt eruit.

“Dat is hem,” fluistert Josefien. “Degene met het perkament.”

Spot drukt zich dieper in haar haar. Chase gromt laag, alsof hij elk moment wil losbreken.

De rentmeester heft zijn arm. “Achter hem aan,” beveelt hij. “Maar geen wapens. Nog niet.”

Nog niet.

Die woorden blijven bij Lucas hangen.

De mannen zetten zich in beweging. Laarzen slaan op natte stenen. Fakkels schudden, werpen schaduwen die groter zijn dan de mensen zelf. De schim rent langs de binnenmuur, richting de opslagplaatsen en de oude karweg die langs Altena loopt.

“Wij ook,” zegt Lucas zacht.

Josefien kijkt hem scherp aan. “Ben je gek.”

“Hij heeft iets dat bij het instrument hoort,” antwoordt Lucas. “En hij weet waar hij heen moet.”

Ze aarzelt maar knikt dan. Ze kent die blik. Als Lucas zo kijkt, is er geen houden aan.

Ze glippen weg langs de rand van de binnenplaats, precies buiten het zicht van de meeste fakkels. Chase volgt hen geruisloos, lager bij de grond dan normaal. Spot piept niet meer. Hij lijkt te begrijpen dat stilte nu belangrijk is.

Ze bereiken een smalle doorgang tussen twee gebouwen. Hier is het donkerder. De mist is dikker. Het geluid van de achtervolging klinkt verder weg, maar verdwijnt niet.

Voor hen doemt de oude karweg op. Modderig, vol karrensporen. Aan de zijkant groeit struikgewas dat al jaren niet is bijgehouden.

En daar.
Net zichtbaar.
De schim.

Hij staat even stil, alsof hij luistert. Dan draait hij zijn hoofd.

Lucas bevriest.

De jongen is niet ouder dan zeventien. Zijn gezicht is smal, zijn haar donker en nat van zweet. Zijn ogen staan wijd open, niet van schuld, maar van paniek. Onder zijn arm klemt hij het linnenpakket. In zijn andere hand houdt hij iets dat glinstert in het zwakke licht.

Een stempen.

“Niet dichterbij,” sist de jongen.

Josefien steekt haar handen omhoog. “We willen je niets doen.”

“Dat zeggen ze allemaal,” zegt de jongen schor. “Eerst luisteren. Dan pakken. Dan sluiten ze je op.”

Lucas voelt iets verschuiven in zijn borst. “Jij bent de muzikant,” zegt hij. “Of in ieder geval degene die zijn werk bewaart.”

De jongen schrikt. “Hoe weet jij dat.”

“Omdat ik het heb gehoord,” zegt Lucas. “De klank. In de gang. In het instrument.”

De jongen staart hem aan alsof hij door hem heen kijkt. “Dan ben jij ook niet van hier.”

Het horloge in Lucas’ hand tikt zacht. Niet dreigend. Herkendend.

Tik... tak...

De jongen’s ogen schieten naar het geluid. “Dat ding,” fluistert hij. “Dat is het andere deel.”

“Het andere deel van wat,” vraagt Josefien.

“Van wat hij maakte,” zegt de jongen. “Niet alleen muziek. Maar iets dat luistert naar tijd.”

Er klinkt geroep achter hen. Fakkels komen dichterbij.

“Ze komen,” zegt Josefien.

De jongen kijkt naar het bos. Dan naar het kasteel. Dan weer naar Lucas. “Als ze mij pakken, is alles weg. Dan gaat het naar Delft. Dan breekt het.”

“Wat breekt,” vraagt Lucas.

“Alles,” zegt de jongen.

De mist begint te draaien. Niet zomaar bewegen, maar cirkelen, alsof hij iets afbakent. De lucht voelt zwaar, geladen.

Het horloge begint sneller te tikken.

Tik... tak...

Tik... tak...

De snaar klinkt opnieuw, van ver weg, maar duidelijk. Het instrument antwoordt op iets wat hier gebeurt.

De jongen grijpt Lucas' arm. "Als jij kunt horen wat hij maakte," zegt hij snel, "dan moet jij kiezen. Nu."

"Kiezen wat," vraagt Lucas.

"Wie het bewaart," zegt de jongen. "Hier. Of daar."

Hij knikt naar het horloge.

De fakkels zijn nu dichtbij. Schaduwen dansen tussen de bomen. Stemmen roepen hun kant op.

Josefien's hand klemt zich om Lucas' mouw. "Lucas..."

Hij weet dat Hoofdstuk 8 dichterbij komt.

Dat dit de aanloop is.

Dat wat hij nu doet, de grote breuk zal veroorzaken.

Het horloge tikt luid.

De mist sluit zich.

En Lucas staat op het punt een keuze te maken die Altena nooit had mogen vragen.

8. de Breuk van Altena

De mist sluit zich niet plotseling, maar langzaam. Alsof iemand onzichtbare gordijnen dichttrekt rondom de karweg. Geluiden worden doffer. Afstanden verdwijnen. Lucas voelt dat de wereld kleiner wordt, niet door ruimte, maar door tijd.

Het horloge in zijn hand tikt onrustig.

Tik... tak...

Tik... tak...

Arend staat recht tegenover hem, het linnenpakket strak tegen zijn borst gedrukt. Zijn gezicht is bleek, zijn ogen rood van angst en slaapgebrek. Achter hem doemt de schaduw van het kasteel op. Voor hen beweegt de mist als een ademhaling.

“Luister,” zegt Arend snel. “Wat hier gebeurt, is al begonnen vóór jij hier kwam. Jij bent alleen... het laatste deel.”

“Het laatste deel van wat,” vraagt Josefiën. Haar stem klinkt steviger dan ze zich voelt. Spot zit roerloos op haar schouder, diep in haar haar verstopt.

“Van wat Willem probeerde te stoppen,” zegt Arend. “Hij hoorde iets in de klank. Iets wat niet bij onze tijd hoorde. En toen hij het begreep, was het al te laat.”

De fakkels komen dichterbij. Schaduwen glijden langs de bomen. Stemmen roepen bevelen.

“Daar!”

“Laat hem niet ontsnappen!”

Chase gromt laag. Zijn poten staan diep in de modder geplant.

Lucas voelt het horloge warmer worden. Niet pijnlijk, maar dwingend. Alsof het een richting aangeeft die hij nog niet wil zien.

“Wat gebeurt er als ze je pakken,” vraagt Lucas.

Arend schudt zijn hoofd. “Dan nemen ze het hout. De snaren. Het perkament. En dan brengen ze het naar Delft.” Hij slikt. “En dan gebeurt precies wat Willem probeerde te voorkomen.”

Josefien’s ogen worden groot. “Wat dan.”

Arend kijkt Lucas strak aan. “Dan klinkt de klank op de verkeerde plek. In de verkeerde tijd.”

Het horloge slaat een tik over.

Tik...
...tak...

De snaar klinkt diep onder hun voeten. Geen melodie, maar een lage dreun die door merg en bot gaat. De grond lijkt even mee te trillen.

Lucas herkent het gevoel. Dit is hetzelfde moment als in het museum. Net voor de flits. Net voor alles breekt.

“Het instrument hoort hier,” zegt Lucas langzaam. “Maar de waarschuwing niet. Die moet verder.”

Arend knikt fel. “Precies. Willem begreep dat. Hij verstopte het instrument, maar hij wist dat iemand anders de boodschap moest dragen.”

Hij duwt het linnenpakket in Lucas’ armen.

Het voelt zwaar. Niet door gewicht, maar door betekenis.

“Ik kan dit niet,” zegt Lucas, paniek in zijn stem. “Ik weet niet hoe.”

Arend grijpt zijn schouders. “Je weet genoeg. Jij hoort de klank. Jij voelt wanneer het horloge spreekt. Dat is waarom jij hier bent.”

De rentmeester breekt door de mist. Zijn mantel slaat open in de wind.
Zijn ogen staan donker.

“Arend,” roept hij. “Dit eindigt nu.”

Soldaten komen achter hem aan. Speren glinsteren in het flauwe licht.

Josefien trekt Lucas naar zich toe. “Lucas... het horloge.”

Het horloge tikt nu sneller.

Tik... tak...

Tik... tak...

Tik... tak...

De mist wordt lichter. Witter. Alsof ze in een wolk staan die geen kou meer heeft.

Arend zet een stap achteruit. “Als jij blijft, pakken ze het. Als jij gaat, is er nog een kans.”

“Waarheen,” roept Lucas.

Arend kijkt naar het horloge. “Daar waar de waarschuwing gehoord moet worden. Niet hier. Niet nu.”

De snaar slaat plotseling hard aan.

Het horloge reageert onmiddellijk.

Tik... tak...

Tik... tak...

TIK... TAK...

De wereld kantelt. Niet zichtbaar, maar voelbaar. Lucas' maag draait. Zijn oren suizen. De mist trekt omhoog, samenklonterend tot één draaiende massa.

“Lucas!” roept Josefen.

Hij grijpt haar hand. Chase drukt zich tegen hun benen. Spot piept één keer, hoog en scherp.

Arend schreeuwt boven het lawaai uit: “Zoek wat Willem niet meer kon vinden!”

De rentmeester reikt naar hen, maar zijn hand raakt alleen lucht.

Het horloge geeft de laatste tik.

Tik...

tak...

En dan volgt de flits.

Fel. Allesverslindend. Zonder geluid.

De karweg verdwijnt.

Het kasteel verdwijnt.

Arend verdwijnt.

Lucas voelt geen grond meer onder zijn voeten.

Alleen vallen.

Door licht.

Door stilte.

Door tijd.

Dan klapt de wereld terug.

Hard.

Lucas slaat met zijn schouder tegen steen. Hij rolt, grijpt iets vast, ademt scherp in.

Hij ligt op een andere vloer. Kouder. Gladder.

Josefien ligt naast hem. Chase staat overeind, verward maar ongedeerd.
Spot klimt trillend uit Josefien's haar.

Ze zijn niet meer bij Altena.

Maar ze zijn ook niet thuis.

Lucas kijkt omhoog.

Op de muur tegenover hem staan muzieknoden gekrast. Bekend. Maar verder uitgewerkt. Afgemaakt.

Onder de melodie staat een naam.

Willem van Altena

En daaronder, in haastige letters:

**Wat ik niet kon stoppen,
moet gij begrijpen.**

Lucas' hart slaat over.

Dit was geen ontsnapping.

Dit was een overdracht.

9. Wat Willem Achterliet

De stilte is oorverdovend.

Lucas blijft een paar tellen liggen, zijn hand nog steeds om niets geklemd, alsof hij verwacht dat de mist elk moment terugkomt. Zijn hart bonst zo hard dat hij het in zijn oren voelt. De vloer onder hem is koud en glad, niet zompig zoals bij Altena, maar hard en droog.

“Lucas...” Josefien’s stem klinkt dichtbij. “Ben je er nog.”

Hij draait zijn hoofd. Zij zit overeind, haar haar door elkaar, Spot stevig op haar schouder geklemd. De cavia trilt, maar is stil. Chase staat tussen hen in, alert, zijn staart laag, zijn blik scherp op de ruimte gericht.

Lucas komt overeind en kijkt om zich heen.

De kamer is klein. Ouder dan modern, maar jonger dan Altena. Geen ruwe middeleeuwse stenen, maar zorgvuldig gemetselde muren. Dit is geen kerker. Geen kelder. Dit is een afgesloten werkruimte.

Aan de muur tegenover hen staan **muzieknoten** gekrast. Niet slordig. Niet haastig. Maar vast, doelgericht. Alsof iemand hier wist dat hij geen tijd meer had, maar wel duidelijk moest zijn.

Onder de noten staat de naam.

Willem van Altena

Josefien slikt. “Hij wist dat iemand dit zou vinden.”

Lucas knikt langzaam. “Niet iemand. Ons.”

Het horloge in zijn hand voelt anders dan eerder. Koeler. Rustiger. Alsof het even geen richting hoeft te geven, maar alleen wil bevestigen dat ze op de juiste plek zijn.

Chase snuffelt langs de muur en blijft staan bij een houten deur. Geen zware kasteelpoort, maar een eenvoudige deur met een ijzeren grendel. Lucas loopt ernaartoe en duwt hem open.

Achter de deur ligt een tweede ruimte.

En Lucas weet meteen dat dit het hart is van wat Willem probeerde te beschermen.

De kamer is volgeschreven. Niet alleen met muziek, maar met tekeningen. Kaarten. Plattegronden. Sommige herkenbaar. Andere niet.

Lucas ziet de contouren van Delft. De grachten. De Markt. De Nieuwe Kerk. Maar ook lijnen die hij niet kent. Verbindingen die niet bestaan. Of nog niet.

Josefien stapt naast hem. “Dit lijkt... later.”

Lucas knikt. “Hij tekende vooruit.”

In het midden van de kamer staat een houten kruik. Daarop ligt een object dat Lucas' adem doet stoppen.

Het **volledige instrument**.

Niet beschadigd. Niet gerepareerd. Heel. Alsof het nooit uit elkaar is gehaald. De snaren glanzen zacht. Het hout heeft een diepe, warme kleur. Dit is geen museumstuk. Dit is iets dat leeft.

“Hij heeft het hierheen gebracht,” fluistert Josefien. “Niet verstopt. Verplaatst.”

Lucas voelt het horloge warmer worden. Niet dreigend. Herkendend.

Hij loopt langzaam naar het instrument en knielt ervoor. Zijn hand blijft boven de snaren hangen. Hij durft ze nog niet aan te raken.

“Wat als...” begint Josefien. “Wat als dit is waarom hij verdween.”

“Niet verdween,” zegt Lucas zacht. “Verplaatste zichzelf. Net als wij.”

Chase gromt ineens zacht. Niet naar het instrument, maar naar de muur achter hen.

Lucas draait zich om.

De muur trilt.

Niet hard. Maar voelbaar. Alsof iets probeert door te breken wat hier niet hoort te zijn.

Het horloge begint opnieuw te tikken.

Niet onregelmatig.
Niet chaotisch.

Maar aftellend.

Tik...
tak...
Tik...
tak...

Josefien's ogen worden groot. “Lucas... dit is fout.”

De lucht in de kamer wordt dikker. Grijzer. Niet mistig zoals bij Altena, maar zwaar, alsof ademen moeite kost.

En dan klinkt het.

Een stem.

Niet hard.
Niet duidelijk.
Maar onmiskenbaar echt.

“Je hebt het gevonden.”

Lucas verstijft.

De stem komt niet uit de lucht. Niet uit de muur. Maar van overal tegelijk. Alsof de kamer zelf spreekt.

“Willem,” fluistert Josefen.

“Niet meer,” antwoordt de stem. “Niet zoals ik was.”

Het instrument trilt. Eén snaar beweegt vanzelf. Geen melodie. Eén toon. Laag. Vast.

Lucas voelt het tot in zijn borst.

“Waarom wij,” vraagt hij. Zijn stem is schor. “Waarom nu.”

“Omdat jullie niet willen bezitten,” zegt de stem. “Jullie willen begrijpen.”

De muur achter hen begint langzaam te scheuren. Niet fysiek, maar als een beeld dat niet meer scherp blijft. Alsof twee tijden tegen elkaar duwen.

“Er is iets misgegaan,” zegt Willem. “De klank is gehoord waar hij niet gehoord mocht worden. In Delft. Niet hier. Niet toen.”

Lucas begrijpt het ineens.

“De waarschuwing,” zegt hij. “Die is nooit aangekomen.”

“Precies,” zegt Willem. “En daarom zoekt het instrument nu een drager. Iemand die het niet gebruikt. Maar bewaart.”

Het horloge slaat sneller.

Tik... tak...

Tik... tak...

Josefen grijpt Lucas' hand. “Lucas... wat gebeurt er als het hier blijft.”

“Dan komt het terug,” zegt Willem. “Harder. En dan breekt niet alleen tijd, maar herinnering. Dan weet niemand meer wat echt was.”

De scheur in de muur wordt groter. Licht lekt doorheen. Niet wit. Niet grijs. Iets daartussen.

Lucas kijkt naar het instrument. Dan naar het horloge.

Hij begrijpt wat er moet gebeuren.

“Het moet terug,” zegt hij. “Maar niet hierheen. Niet naar Altena.”

“Naar het heden,” zegt Josefien zacht.

Willem zwijgt even. Dan klinkt zijn stem warmer. Opgelucht.

“Dan hebben jullie het begrepen.”

Lucas pakt het instrument vast.

Op het moment dat zijn vingers de snaren raken, gebeurt alles tegelijk.

Het horloge slaat op hol.

Tik...tak...tik...tak...
TIKTAKTIKTAK—

De kamer vult zich met licht. De muren lossen op. De scheur scheurt open.

Josefien grijpt Lucas vast. Chase springt tegen hen aan. Spot klampt zich vast in haar haar.

De stem van Willem klinkt nog één keer.

“Vergeet mij niet.
Maar laat mij blijven waar ik hoor.”

Dan volgt de flits.

Fel.

Zonder geluid.

Zonder tijd.

En alles verdwijnt.

10. Wat Blijft

Het eerste wat Lucas hoort, is geen geluid.

Het is stilte.

Echte stilte. Geen echo's, geen stemmen, geen ademende muren.

Daarna ruikt hij iets vertrouwds. Stof. Oude boeken. Hout dat al jaren binnen ligt. Geen nat gras, geen rook, geen mist.

Hij opent zijn ogen.

Het plafond is wit. Te wit. Met kleine scheurtjes in de verf. Een tl-lamp zoemt zachtjes boven hem. Hij ligt op een bank. Niet hard. Niet koud.

“Lucas.”

Josefien zit rechtop naast hem. Haar haar zit nog steeds in de war, maar Spot zit rustig op haar schouder, half verscholen zoals altijd. Hij piept zacht, niet bang, meer alsof hij controleert of alles klopt.

Chase ligt aan Lucas' voeten. Zijn kop komt omhoog zodra Lucas beweegt. Zijn staart tikt één keer tegen de vloer.

“Waar zijn we,” vraagt Lucas.

Josefien kijkt om zich heen. “Volgens mij... zijn we terug.”

Lucas draait zijn hoofd.

De vitrines.

De zachte verlichting.

De geur van oude aarde.

Archeologie Delft.

Ze zijn terug in de tentoonstellingsruimte. Precies daar waar het begon.

Hij gaat overeind zitten. Zijn hartslag is normaal. Geen mist. Geen trilling in de lucht. Alleen het zachte geroezemoes van stemmen verderop in de zaal. Een schoolklas. Een docent die iets uitlegt over scherven en funderingen.

Lucas kijkt naar zijn hand.

Het zakhorloge ligt erin.

Stil.

Geen tik.

Geen warmte.

Geen drang.

Josefien volgt zijn blik. “Doet hij het nog.”

Lucas schudt langzaam zijn hoofd. “Nee. Hij is... rustig.”

Ze blijven een moment zwijgend zitten. Alsof praten het weer kapot kan maken.

Dan staat Lucas op en loopt naar de vitrine in het midden van de zaal.

De hals van het middeleeuwse snaarinstrument ligt er nog steeds. Donker hout. Gebogen vorm. Kleine gaatjes waar ooit stemschroeven zaten.

Maar iets is anders.

Lucas buigt zich iets naar voren.

“Josefien,” fluistert hij. “Kijk.”

Zij komt naast hem staan. Spot steekt zijn neusje uit haar haar.

Aan de onderkant van de vitrine ligt iets dat er eerder niet lag.

Een klein, opgevouwen stukje perkament.

Niet groot.
Niet opvallend.

Maar echt.

Lucas kijkt om zich heen. Niemand let op hen. De docent praat verder.
De klas luistert half.

Hij haalt diep adem en opent het perkament.

Geen muziek.
Geen noten.

Alleen één zin, geschreven in dezelfde hand die hij op de muur had gezien.

*Wat bewaard wordt zonder bezit,
blijft bestaan zonder gevaar.*

Lucas voelt iets in zijn borst loslaten. Geen spanning. Geen angst. Iets zachts. Iets dat afrondt.

“Hij heeft het gehaald,” fluistert Josefien. “Willem.”

Lucas knikt. “Hij is gebleven waar hij hoorde. En de waarschuwing... die is nu aangekomen.”

Chase gaat naast hen zitten en leunt tegen Lucas' been. Spot kruipt iets hoger op Josefien's schouder en ontspant eindelijk.

Lucas kijkt nog één keer naar het horloge.

Hij stopt het terug in zijn zak.

Niet omdat hij het nodig heeft.
Maar omdat het erbij hoort.

Ze lopen samen naar buiten. De regen is opgehouden. Delft ligt rustig voor hen. Mensen fietsen voorbij. Niemand weet wat er net is gebeurd. Niemand weet hoe dicht alles bij elkaar kwam.

En dat is precies zoals het moet zijn.

Het heden leeft rustig door, terwijl bijna niemand weet hoe dichtbij het vuur ooit was.

-Einde-

Nawoord

Sommige verhalen blijven eeuwenlang stil. Niet omdat ze vergeten zijn, maar omdat ze wachten op het juiste moment om gehoord te worden. De vondst bij Altena, de melodie op de muur en het instrument dat meer wist dan woorden konden zeggen, vormden samen zo'n verhaal.

Lucas ontdekte dat niet alles bedoeld is om te gebruiken.

Soms is begrijpen genoeg.

Soms is bewaren het enige dat telt.

Wat in de gangen van Kasteel Altena gebeurde, zal niemand in het heden ooit helemaal doorgronden. De meeste mensen lopen erlangs zonder te weten wat er onder hun voeten ligt. Maar Lucas, Josefien, Chase en zelfs Spot dragen nu een herinnering met zich mee die groter is dan een tijdreis.

Geschiedenis leeft door in kleine dingen.

In klanken. In sporen. In keuzes die worden gemaakt om iets veilig te houden.

En terwijl Delft rustig verder ademt, beseft Lucas één ding: het grootste gevaar is niet wat je vindt, maar wat je vergeet.

Misschien is dat waarom het horloge nu zwijgt.

Omdat het verhaal, voor dit moment, eindelijk af is.

bedankt voor het lezen.

A stylized, handwritten signature in blue ink, consisting of a large, loopy 'M' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke extending to the left.

Martin Kruiniger

de Snaar van Altena

Wanneer Lucas met zijn zusje Josefien een tentoonstelling van Archeologie Delft bezoekt, verwacht hij een middag vol oude voorwerpen en vergeten verhalen. Maar één vondst trekt zijn aandacht meer dan alle andere: de hals van een middeleeuws snaarinstrument, opgegraven op de plek waar ooit Kasteel Altena stond.

Vanaf dat moment verandert alles.

Een oud zakhorloge begint te tikken.

Een melodie klinkt die niemand zou mogen horen.

En een kasteel dat al eeuwen verdwenen is, blijkt nog altijd geheimen te bewaren.

Samen met Josefien, hun hond Chase en de eigenwijze cavia Spot belandt Lucas in het Delft van eeuwen geleden. Daar ontdekken ze het verhaal van een jonge muzikant die iets hoorde wat de tijd zelf kon breken. Een waarschuwing die nooit is aangekomen. En een keuze die nog altijd gevolgen heeft.

Lucas en de Snaar van Altena is een meeslepend young adult-avontuur over geschiedenis die niet zwijgt, muziek die meer is dan geluid, en de vraag of sommige dingen bewaard moeten worden... juist door ze niet te gebruiken.

Want wat je hoort, kun je niet altijd ongedaan maken.

